

Govor predsednika Fiskalnega sveta na 54. nujni seji Odbora za finance DZ RS ob obravnavi Predloga odloka o spremembi Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje 2025–2027 dne 6. 11. 2024

Fiskalni svet je pripravil mnenje o Srednjeročnem fiskalno-strukturnem načrtu 2025-2028. Obdobje, na katerega se nanaša načrt, pretežno sovпада z obdobjem spremenjenega okvira za pripravo proračunov sektorja država, ki ga obravnavate. Vlada je poslala načrt v oceno Evropski komisiji 15. 10. 2024. Ta se do načrta še ni opredelila. Osnovni namen načrta je omejitev rasti izdatkov tako, da je na srednji rok zagotovljena vzdržnost javnega dolga.

V spremenjenem okviru je predlagana povprečna stopnja rasti očiščenih izdatkov v višini 4,5 % na leto. To približno ustreza zavezi iz srednjeročnega načrta za obdobje 2025-2028. Zaradi ne dovolj natančnih podatkov v načrtu glede komponent, ki so iz očiščenih izdatkov izločene, ni mogoče ugotoviti, ali takšna rast ustreza določenim ravnem izdatkov iz trenutnega okvira, določenih na podlagi Zakona o fiskalnem pravilu. Fiskalni svet je v mnenju o načrtu ugotovil, da je letna stopnja rasti očiščenih izdatkov v višini 4,5 % sicer skladna z veljavno metodologijo na ravni EU. Takšna ugotovitev pa je mogoča le za agregatne izdatke sektorja država, dejansko izpolnjevanje danih zavez pa se bo ugotavljalo vsako leto posebej.

Fiskalni svet pa opozarja na visoko tveganje za doseganje omenjene stopnje rasti očiščenih izdatkov, ki naj bi v letu 2028 omogočila znižanje primanjkljaja sektorja država na raven -1,2 % BDP. Po našem mnenju namreč ukrepi, ki so že bili sprejeti in bodo veljali v prihodnjih štirih letih, tolikšne javnofinančne konsolidacije ne omogočajo. To ugotovitev potrjuje tudi tehnična projekcija vlade, podana v načrtu, ki v primeru nespremenjenih politik predvideva primanjkljaj na ravni blizu -3 % BDP. Uresničitev te projekcije bi lahko že ob le rahlo poslabšanih gibanjih makroekonomskih agregatov Slovenijo uvrstilo v postopek presežnega primanjkljaja. Ugotavljamo tudi, da ukrepi, ki so opisno predstavljeni v načrtu, ne bi prispevali k vzdržnosti javnih financ, saj v pretežni meri pomenijo dodatno večanje izdatkov.

Ker morajo srednjeročni fiskalno-strukturni načrti v novem sistemu ekonomskega upravljanja v EU v nasprotju z dosedanja prakso proračunskega načrtovanja v Sloveniji ostati nespremenjeni, bo moralo postati načrtovanje bolj srednjeročno usmerjeno. Diskrecijski ukrepi bodo morali zato postati bolj premišljeni, pri njihovem sprejemanju pa bo potrebno upoštevati njihove celovite javnofinančne posledice. Tudi primer predlaganega Zakona o interventnih ukrepih za zagotavljanje toplote za prebivalstvo v Šaleški dolini takšnih kriterijev ne izpolnjuje in zato predstavlja nadaljevanje neustreznega pristopa k fiskalnemu načrtovanju.